

Konspekt zajęć nr 2

Temat: : Formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej

Czas trwania zajęć: 1 godzina lekcyjna

Cele

Uczeń:

- charakteryzuje podstawowe formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw i przedsiębiorczości społecznej;
- dobiera formę organizacyjno-prawną do projektowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia, z uwzględnieniem odpowiedzialności prawnej i majątkowej właścicieli.

Zgodność z podstawą programową

Cele kształcenia ogólnego:

- poznanie elementarnych pojęć z zakresu podstaw przedsiębiorczości;
- poznanie zasad funkcjonowania przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej, form organizacyjno-prawnych działalności;
- rozumienie zasad zarządzania oraz społecznej odpowiedzialności w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa.

Kształcone umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce:

- wyszukiwanie informacji z różnych źródeł, ich selekcja i analizowanie;
- stosowanie w praktyce kluczowych pojęć związanych z przedsiębiorczością;
- podejmowanie niezależnych, odpowiedzialnych decyzji finansowych w odniesieniu do własnych zasobów;
- projektowanie działań w zakresie zakładania własnego przedsiębiorstwa;
- przygotowanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- efektywne uczestniczenie w pracy zespołowej z wykorzystaniem umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz wdrażanie zasad skutecznego przywództwa w organizacji.

Postawy:

- wykorzystanie zdobytej wiedzy ekonomicznej do rozwijania własnej postawy przedsiębiorczej jako jednego z podstawowych warunków aktywnego uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym, w tym skutecznego wykonywania pracy najemnej i prowadzenia własnej działalności gospodarczej;
- docenianie roli przedsiębiorców budujących w sposób odpowiedzialny konkurencyjną gospodarkę oraz dostrzeganie znaczenia wolności gospodarczej i własności prywatnej jako filarów gospodarki rynkowej;
- przyjmowanie postaw etycznych, społecznej solidarności i odpowiedzialności w życiu gospodarczym;
- zainteresowanie prowadzeniem własnej działalności gospodarczej oraz motywacja do ciągłego samorozwoju i inwestowania w siebie.

Ważne pojęcia i zagadnienia do wyjaśnienia w toku lekcji

Zalety i wady prowadzenia działalności gospodarczej, formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej, przepisy prawne regulujące działalność gospodarczą, konstytucja biznesu.

Metody i techniki

Wykład, dyskusja kierowana, praca w grupach, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne

Arkusze papieru, pisaki/flamastry, materiał dla uczniów do wydruku: karta pracy „Formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej”.

Inne pomoce

W. Kotowski, „Podstawy przedsiębiorczości”, wyd. II, Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej, Gdynia 2019 (s. 179–186) lub inny podręcznik do przedmiotu podstawy przedsiębiorczości; najważniejsze informacje dotyczące konstytucji biznesu dostępne w publikacji: „Konstytucja biznesu”, Biznes.gov.pl, dostęp: 15.02.2021, <https://www.biznes.gov.pl/pl/ulatywienia-dla-biznesu/konstytucja-biznesu>.

Przebieg zajęć

Na początku zadajemy uczniom następujące pytanie: Jakie są Waszym zdaniem plusy i minusy prowadzenia własnej działalności gospodarczej? Zapisujemy odpowiedzi na tablicy lub prosimy każdego ucznia, który ma jakiś pomysł, by podszedł do tablicy i zapisał go samodzielnie. Odczytujemy propozycje uczniów. Następnie krótko podsumowujemy ćwiczenie.

Przykładowe odpowiedzi:

- nienormowany czas pracy
- brak szefa
- potencjalnie wyższe dochody
- samodzielność
- możliwość opłacania niższych składek do ZUS-u
- możliwość realizacji swoich pasji i zarabiania pieniędzy
- rozwój osobisty
- nowe wyzwania

- praca przez więcej godzin niż na etacie
- odpowiedzialność za wszystkie sprawy
- konieczność prowadzenia księgowości
- duże ryzyko
- konieczność ponoszenia dodatkowych nakładów finansowych, by firma mogła się rozwijać
- niepewne dochody
- konieczność śledzenia rynku i wyprzedzania konkurencji lub nadążania za nią

Każda planowana działalność zaczyna się od jakiegoś pomysłu. Do jego realizacji zazwyczaj potrzebny jest kapitał. Czasami powstają firmy, których szef jest jednocześnie i właścicielem, i pracownikiem. Ma on nie tylko środki, lecz także odpowiednią wiedzę oraz kompetencje, co pozwala mu z jednej strony w sposób autonomiczny podejmować wszystkie decyzje, ale też powoduje, że za wszystko odpowiada majątkiem osobistym (w skład którego może wchodzić dom, samochód, oszczędności itp.). W prosty sposób może też rozszerzyć swoją działalność lub ją zlikwidować.

Należy mieć świadomość, że im bardziej chcemy ochronić majątek własny, tym bardziej skomplikowane są sprawy związane z założeniem spółki i jej prowadzeniem oraz tym wyższy kapitał jest potrzebny, by taką spółkę powołać. Bywa też tak, że dana osoba dysponuje kapitałem, jednak nie ma odpowiedniej wiedzy do prowadzenia biznesu, np. z zakresu nowych technologii, mimo to jest przekonana,

że pomysł może być rentowny (opłacalny). Szuka ona wówczas takiej formy organizacyjno-prawnej, w której będzie mogła podejmować decyzje, nadzorować funkcjonowanie firmy, ale będzie miała ograniczoną odpowiedzialność za ewentualne straty powstałe w firmie. Trzeba pamiętać, że większa firma może być utożsamiana z potencjalnie większym zyskiem, jednak może wymagać bardziej skomplikowanego procesu zarządzania organizacyjno-finansowego i zwiększania zatrudnienia, a także śledzenia zmian prawnych, otoczenia konkurencji oraz innych czynników, w tym politycznych i ekonomicznych, które mogą mieć wpływ na wynik finansowy.

Przy wyborze formy organizacyjno-prawnej działalności gospodarczej powinniśmy zwrócić uwagę na:

- formę opodatkowania i rodzaj ksiąg podatkowych,
- wielkość i formę zatrudnienia,
- formę i wysokość składek na ubezpieczenia społeczne,
- ryzyko na rynku produktów/usług, które będziemy oferować klientom,
- wartość zobowiązań i inwestycji,
- źródła i koszt finansowania działalności.

Jeżeli przyszły przedsiębiorca nie może prowadzić działalności samodzielnie lub chce to robić z partnerami z uwagi na ich wiedzę, kompetencje, znajomość rynku czy kontrahentów albo potrzebuje dodatkowego kapitału, to powinien wybrać formę spółki cywilnej lub jedną ze spółek osobowych.

W sytuacji gdy prowadzona działalność może przynieść w początkowym okresie istotne straty, a ryzyko niepowodzenia jest duże, należy zastanowić się nad powołaniem spółki kapitałowej.

W Polsce przepisy prawne regulujące działalność gospodarczą można znaleźć m.in. w:

- kodeksie cywilnym (dotyczą osób fizycznych prowadzących indywidualnie działalność gospodarczą oraz spółek cywilnych),
- kodeksie spółek handlowych.

Warto się również zapoznać z tzw. konstytucją biznesu – pakietem ustaw, których celem jest uproszczenie przepisów dotyczących prowadzenia działalności. Prawo przedsiębiorców jest najważniejszą ustawą w jej ramach – określa najważniejsze prawa przedsiębiorcy i zasady prowadzenia działalności gospodarczej. Więcej informacji na stronie: <https://www.biznes.gov.pl/pl/ulatwienia-dla-biznesu/konstytucja-biznesu>.

Warto również wspomnieć, że istnieją formy prawne działalności, które nie są nastawione na zysk, takie jak fundacje czy stowarzyszenia. Ich celem jest najczęściej prowadzenie działalności charytatywnej, edukacyjnej, społecznie i gospodarczo użytecznej czy też związanej z podtrzymaniem tradycji. Jeszcze inną formę mają spółdzielnie, które prowadzą działalność na zasadach rachunku ekonomicznego, tak by zapewnić korzyści swoim członkom.

Ćwiczenie nr 1 (w grupach)

Rozdajemy uczniom kartę pracy „Formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej”. Uczniowie zapoznają się z fragmentem podręcznika W. Kotowskiego „Podstawy przedsiębiorczości” (wyd. II, Gdynia 2019, s. 179–186) lub inną publikacją na temat form prawnych prowadzenia działalności gospodarczej i odpowiadają na pięć pytań typu prawda – fałsz. Pytania z karty pracy nauczyciel może samodzielnie dostosować do materiału źródłowego. Wspólnie z uczniami podsumowuje i uzgadnia poprawne odpowiedzi. Następnie prosi grupy uczniów o samodzielne przygotowanie dwóch pytań typu prawda – fałsz z wykorzystaniem materiału źródłowego i urządza turniej pomiędzy zespołami.

Wersja I: zespoły po kolei zadają po jednym pytaniu pozostałym grupom, a ta spośród nich, która najszybciej odpowie na pytanie poprawnie, otrzymuje punkt. Nauczyciel zapisuje na tablicy wyniki.

Wersja II: zespoły po kolei zadają po jednym pytaniu i wskazują grupę do odpowiedzi na nie. Wytypowany zespół powinien to zrobić w określonym czasie (np. 15 sekund), który mierzony jest przez nauczyciela. Jeśli czas zostanie przekroczony, grupa zadająca pytanie wskazuje kolejną do udzielenia odpowiedzi. Jeżeli nie odpowie ona na pytanie, punkt zdobywa grupa zadająca pytanie.

Odpowiedzi do karty pracy:

Pytanie 1	<i>Prawda</i>	
Pytanie 2	<i>Falsz</i>	Tylko za zobowiązania, które powstały podczas ich kadencji.
Pytanie 3	<i>Prawda</i>	
Pytanie 4	<i>Falsz</i>	W KRS-ie
Pytanie 5	<i>Falsz</i>	100 tys. zł

Ćwiczenie nr 2 (w grupach)

Zadaniem każdej z grup jest wyszukanie w Internecie firmy produkującej konkretny typ sprzętu sportowego występującego w grze planszowej, tj. rowery, hulajnogi, deskorolki, i sprawdzenie, jaką formę organizacyjno-prawną ma to przedsiębiorstwo. Uczniowie, na podstawie materiałów źródłowych z ćwiczenia nr 1 lub/i informacji z Internetu, wskazują, jakie są korzyści płynące z wyboru tej konkretnej formy działalności.

Podsumowanie lekcji

Lekcję kończymy krótkim podsumowaniem. Można do tego celu wykorzystać następujące pytania: Czy uważacie, że założenie działalności gospodarczej w Polsce jest skomplikowanym procesem? Czy Twoim zdaniem trudno jest wybrać formę organizacyjno-prawną działalności gospodarczej?

Zadanie domowe

Proponujemy uczniom, aby znaleźli skróty, jakich używa się na świecie na oznaczenie różnych typów spółek zajmujących się produkcją sprzętu sportowego.

Karta pracy

„Formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej”

Odpowiedz na pytania typu prawda – fałsz. Skorzystaj z podręcznika W. Kotowskiego „Podstawy przedsiębiorczości” (wyd. II, Gdynia 2019, s. 179–186) lub innego podręcznika do przedmiotu podstawy przedsiębiorczości.

Numer pytania	Pytanie	Prawda (P)	Fałsz (F)
1	W spółce cywilnej każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania całym swoim majątkiem, solidarnie z pozostałymi wspólnikami.		
2	W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością członkowie zarządu odpowiadają solidarnie swoim majątkiem za wszystkie zobowiązania, jeśli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna.		
3	Aby założyć działalność gospodarczą w postaci spółki cywilnej, należy zawrzeć umowę na piśmie z naszymi wspólnikami.		
4	Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością wspólnicy rejestrują w CEIDG.		
5	Minimalny kapitał założycielski w spółce akcyjnej to 5 tys. zł.		
6			
7			